

50 godina školskog broda „Jadran“

U septembru 1983. godine navršava se 50 godina od ulaska u sastav Ratne mornarice školskog broda »Jadran«. Već 50 godina š/b »Jadran« uspješno plovi u službi školovanja kadra za potrebe Ratne mornarice. Njegova je uloga nezamjenjiva, posebno za praktičnu pomoračku obuku pitomaca mornaričkih škola i akademija. Na njemu se na početku svog školovanja budući pomorci prvi put susreću sa brodom i takvim prirodnim elementom kao što je more. Abeceda pomorstva uči se upravo na školskom brodu »Jadran«. Dobar pomorac se postaje dugotrajnim radom i plovidbom po moru.

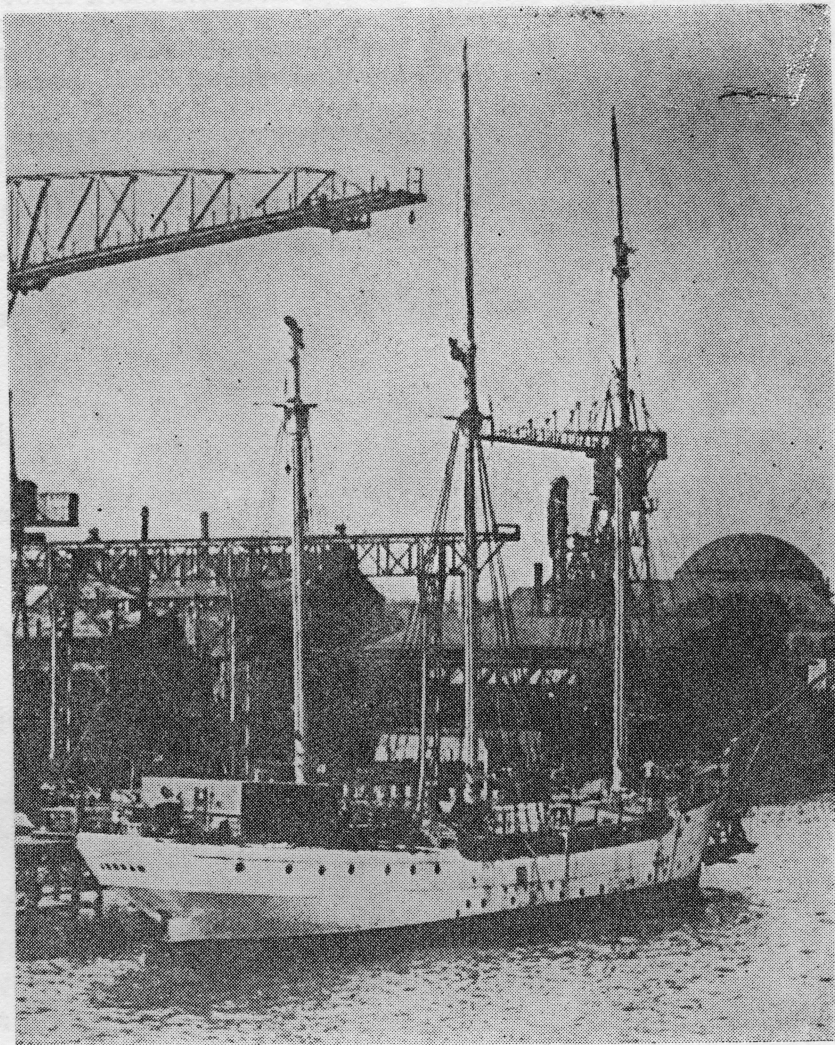
Školski brod »Jadran« izgrađen je u Hamburgu 1933. godine. U sastav Ratne mornarice, ušao je odnosno upisan je u flotnu listu 19. augusta 1933. godine. Iz propagandnih razloga svečano je predan Ratnoj mornarici 6. septembra 1933. godine u Splitu.

Nakon ulaska u sastav Ratne mornarice š/b »Jadran« je počeo školska krstarenja po Jadranu i Sredozemlju. Do 1941. godine izvršio je 7 dužih školskih krstarenja sa pitomcima Pomorke vojne akademije i Brodarske podoficirske škole. Najduže krstarenje je bilo na ruti Šibenik — New York — Šibenik koje je izvršeno od 20. aprila do 31. augusta 1938. godine. Tada je š/b »Jadran« uspješno preplovio Atlantik i prevalio 11.262 nautičke milje.

Za vrijeme aprilskog rata 1941. godine š/b »Jadran« se zatekao u Boki Kotorskoj. Nakon kapitulacije Kraljevine Jugoslavije š/b »Jadran« su preuzeli Talijani. Oni su ga opremili svojom posadom i koristili za školovanje pomorskog podmlatka. Kapitulaciju Italije 1943. godine dočekaao je u Veneciji. Od tada počinje ago-

nija tog broda. Budući da ga nitko nije održavao, počeo je postepeno propadati. Završetak II svjetskog rata brod je posade broda, brod je obnovio dočekaao u Veneciji. Bio je u ljen u relativno kratkom roku. Tako je već 1949. godine bio spreman za izvršavanje namjenskih zadataka. Školski brod »Jadran« je ušao u sastav Vojnopomorskog školskog centra u Divuljama. Već 1949. godine počeo je sa školstima Vojnopomorske akademije po Jadranu. Ploveci prvi put poslije rata duž obale i »Jadran« je svuda izazvao veliku pažnju i interesiranje.

Na zahtjev jugoslavenske vlade brod je vraćen i dotegljen u domovinu. Odmah je donesena odluka da se brod obnovi i vrati u prijašnje stanje. Obnova broda povjerena je Brodogradilištu Split i Mornaričko-tehničkom remontnom

Opremanje š/b »Jadran« u brodogradilištu u Hamburgu

Svima je bilo drago da je š/b »Jadran« obnovljen i da ponovo plovi.

Pored školskih krstarenja, za vrijeme boravka u Divuljama, na š/b »Jadran« je održavana i praktična nastava za pitomce. Nakon početka rada Brodarske podoficirske škole i njeni pitomci su kraće ili duže vrijeme boravili na š/b »Jadran«. Školski brod »Jadran« je postao prava ploveća učionica.

U junu 1953. godine š/b »Jadran« je krstario po Jadranskom moru, ali nije uplovljavao u strane luke.

Budući da se prilikom obnove broda nisu mogli izvesti svi potrebni radovi, donesena je odluka da se izvrši generalni remont š/b »Jadran«. Generalni remont i rekonstrukcija š/b »Jadran« izvršeni su u Mornaričko-tehničkom remontnom zavodu »Sava Kovačević« u Tivtu, u toku 1956. i 1957.

godine. Brod je bio doveden u potpuno ogoljelo stanje, jer je s njega skinut cjelokupni inventar i jarboli. Također su demontirane i palube. Brod je u potpunosti pregledan, pa je na njemu izmijenjeno sve što je bilo dotrajalo. To se posebno odnosi i na trup broda na kojemu je izmijenjeno 17 limova. Ugrađena je nova oprema i napravljena su nova jedra. Generalni remont i rekonstrukcija uspješno su izvršeni zahvaljujući ljudstvu MTRZ »Sava Kovačević« i posadi broda. Tako je osvježeni š/b »Jadran« opet počeo izvršavati svoje stare zadatke.

Pored školskih krstarenja po Jadranskom moru š/b »Jadran« je od 1959. do 1962. godine izvršio četiri duža školska krstarenja po Sredozemnom moru. Također je krstario i po Crvenom moru uplovljavajući u Port Sudan. Sva ova krstarenja bila su vrlo uspješna zahvaljujući posadi

broda koja je besprijeckorno vodila svoj brod.

I slijedećih godina š/b »Jadran« je neumorno plovio s pitomcima po Jadranu. Svuda je bio rado viđen gost.

Budući da je 1967. godine š/b »Jadran« već bio u sastavu Ratne mornarice 34 godine, donesena je ponovo odluka da se brod generalno modernizira. Opet je š/b »Jadran« uplovio u Tivat gdje su u MTRZ »Sava Kovačević« izvršeni svi potrebni radovi. Remont je počeo 1. novembra 1967. godine, a završen je 30. jula 1969. godine. Za to vrijeme na brodu je izmijenjeno sve što je bilo dotrajalo, odnosno zastarjelo. Pored toga rekonstruiran je komandni most, a ugrađen je novi krmni jarbol. Stari brodski motor je skinut i ugrađen je novi od 480 KS. Potpuno je izmijenjena brodska električna mreža i ugrađeni su novi generatori. Brod je dobio novi radar i kompletnu navigacijsku opremu. Tako je š/b »Jadran« nakon generalnog remonta i rekonstrukcije bio novi brod. On je sada bio potpunije opremljen za obuku budućih starješina Ratne mornarice.

Pomlađen i čio š/b »Jadran« je odmah počeo sa školskim krstarenjima po Jadranu. Školske vožnje i krstarenja su trajala preko cijele godine. Kad god su uvjeti dozvoljavali, plovilo se jedrima.

Nakon što je u Splitu izgrađen novi Mornarički školski centar š/b »Jadran« je ušao u sastav Odreda školskih brodova centra. Od 1972. godine š/b »Jadran« bazira u Splitu. U sklopu nastavnog plana i programa na š/b »Jadran« se realizira točno određen program sa ciljem da pitomci steknu što više praktičnih znanja, posebno iz pomorstva i navigacije.

U toku 1971. godine na š/b »Jadran« su bili ukrcani đaci srednjih pomorskih škola. S njime su obavljena školska krstarenja po Jadranskom moru, pa su đaci stekli mnoga praktična znanja za svoj budući poziv. Na taj način je š/b

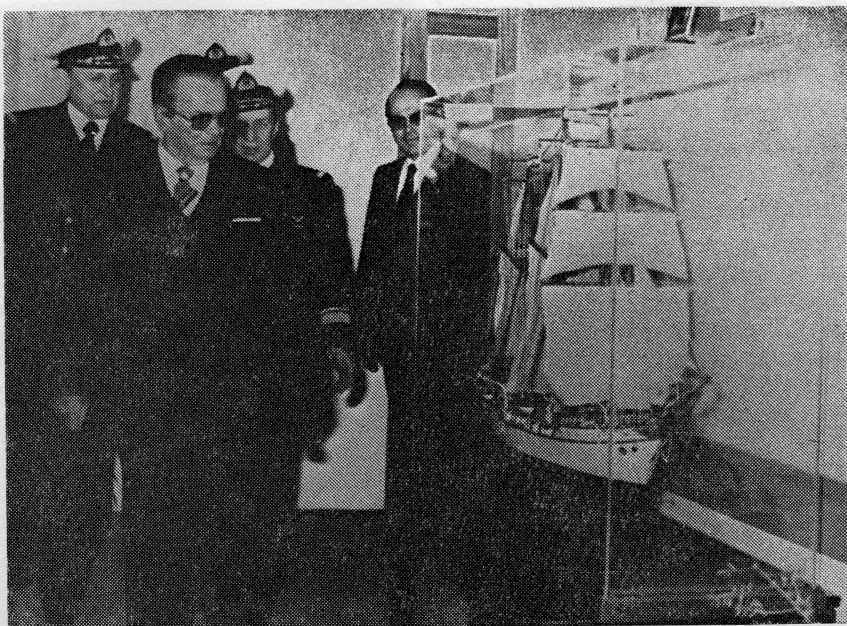
Punim jedrima

»Jadran« i njegova posada dala svoj prilog školovanju budućih kadrova trgovačke mornarice.

Na š/b »Jadran« su školovani i pitomci prijateljskih ratnih mornarica. Premda im je ukrcanje na š/b »Jadran« bilo prvo u životu, oni su također stekli mnoga potrebna znanja i upoznali život na brodu.

Nastavljajući svoje zadatke ploveće učionice, š/b »Jadran« je uspješno brazdio plavim jadranskim rutama. Prosječno je godišnje prevaljivao po 4—5.000 nautičkih milja u funkciji školovanja kadrova za Ratnu mornaricu.

Prilikom proslave 35. godišnjice Ratne mornarice, pomorstva i riječnog brodarstva SFRJ š/b »Jadran« je s ostalim brodovima flote bio u Pomorskoj bazi Lora u Splitu. Kada je vrhovni komandant maršal Tito izvršio smotru flotnih jedinica 11. septembra 1977. godine posada š/b »Jadran« je zauzela svoja mjesta na križevima i jarbolima broda. Mahanjem bijelim mornarskim kapama i trostrukim

Prilikom posjete Mornaričkom školskom centru 11. ožujka 1979. godine maršalu Titu je predan model š/b »Jadran«

gromkim ura posada š/b »Jadran« je pozdravljala svog vrhovnog komandanta. Kada je maršal Tito posjetio Mornaricu, ponosila što je upravo model njihovog broda predan vrhovnom komandantu maršalu Titu.

Školski brod »Jadran« darovao nas uspješno izvršava postavljene zadatke. Njegova posada š/b »Jadran« se posebno da koja ga čuva i voli sigurno

Izdavač i potpisnici Društvenog dogovora o izlaženju časopisa

»N A Š E M O R E«

Socijalistički savez radnog naroda — Dubrovnik

Klub pomoraca »Miho Pracat« — Dubrovnik

Samoupravna interesna zajednica za kulturu općine Dubrovnik

Skupština općine Dubrovnik

Atlantska plovidba — Dubrovnik

Luka Dubrovnik — Dubrovnik

Mediterranska plovidba — Korčula

Društvo za proučavanje i unapređenje pomorstva Jugoslavije u Dubrovniku

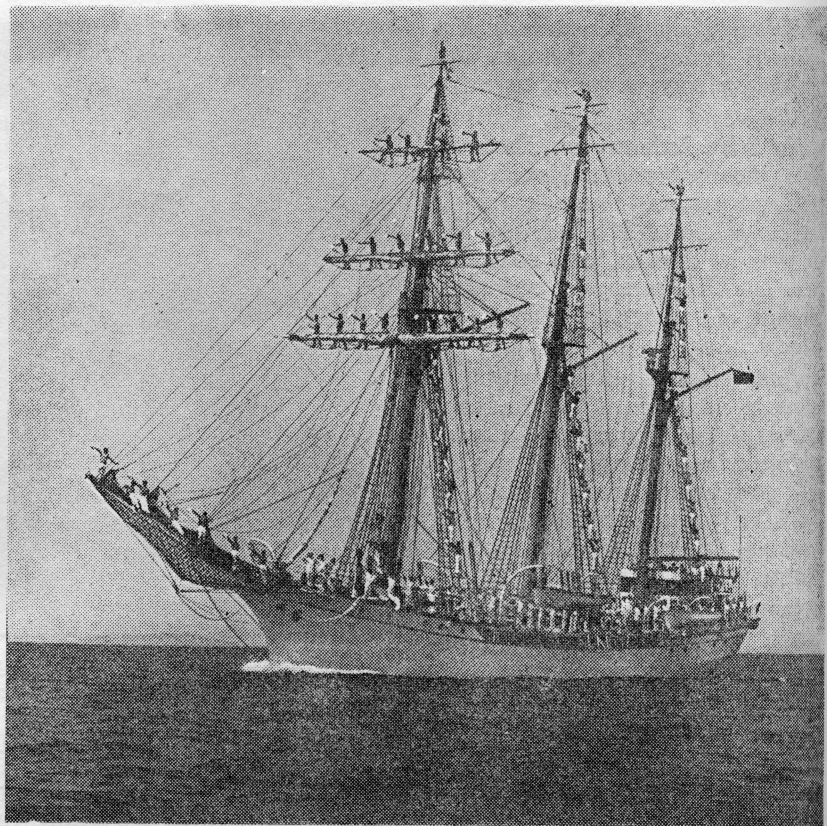
Općinsko vijeće SSH — Dubrovnik

Biološki zavod — Dubrovnik

ŽELE DA SVI ČITAOCI

U POTPUNOSTI BUDU ZADOVOLJNI ZNANSTVENIM,
STRUČNIM I ZANIMLJIVIM PRILOZIMA NA
STRANICAMA ČASOPISA »NAŠE MORE«

ga vodi morskim prostranstvi-
ma. Poslije 50 godina plovid-
be š/b »Jadran« je danas ve-
teran. Ali on se umnogome ra-
zlikuje od onog š/b »Jadran«
koji je 1933. godine izašao iz
brodogradilišta u Hamburgu.
Sada je to suvremeni školski
brod za praktično školovanje
pitomaca mornaričkih škola i
akademija. Školski brod »Jad-
ran« je po godini gradnje naj-
stariji brod Jugoslavenske rat-
ne mornarice. Za ovako dugi
vijek broda velike zasluge pri-
padaju Mornaričko-tehničkom
remontnom zavodu »Sava Ko-
vačević« u Tivtu, jer su svi te-
kući, generalni i veliki re-
monti izvedeni vrlo kvalitetno.
Tehnička služba Jugoslavenske
ratne mornarice također je
uvijek vodila brigu o š/b »Jad-
ran« i na vrijeme poduzimaju-
ći sve što je potrebno da brod
bude ispravan. Posada broda
je uvijek dobro i redovno odr-
žavala svoj brod. Zato se i po-
sade š/b »Jadran« mogu po-
nositi što su mnogo pridonije-
le da brod bude ono što je
sada. Za 50 godina preko pa-
lube š/b »Jadran« prošlo je
preko 300 starješina, nekoliko
hiljada mornara i sve genera-
cije pitomaca mornaričkih ško-
la i akademija. Njegova stal-
na posada koju su za ovo vri-
jeme činile generacije starješ-
ina i mornara dala je veliki
doprinos da brod još i danas
plovi.

Rubni pozdrav

Ploveći mnogim morima i kao simbol pomorstva i pomo-
oceanima š/b »Jadran« je pre-
račke sposobnosti njenih kad-
valio preko 300.000 nautičkih
rova.

milja za potrebe Ratne mor-
narice. To je njegov dragocje-
ni doprinos Ratnoj mornarici,
razvoju vojnopomorskog škol-
stva i jačanju obrambene spo-
sobnosti SFRJ. Zato će š/b
»Jadran« ostati u historiji Ju-
goslavenske ratne mornarice

Do sada je š/b »Jadran« pri-
mio više priznanja: Orden za-
sluga za narod sa zlatnom zvi-
jezdom, Veliku plaketu JNA,
Brončanu plaketu Ratne mor-
narice i Plaketu Mornaričkog
školskog centra.

